

Så funkar de nya viltpassagerna

Dagens broar och tunnlar för vilda djur är dyra att bygga. Nu testas nya lösningar där djuren får samsas på samma yta som trafiken.

AV JOHAN JARNESTAD OCH ANNA LILJEMALM

När ett djur kommer tillräckligt nära vägbanan registreras djuret av värmekameror och radarteknik. I samma stund varnas bilisterna via speciella trafikskyltar. Utmaningen är att få bilisterna att inse faran och sänka farten, särskilt nattetid.

Tvärgående kontrastlinjer över asfalten påminner om ett övergångsställe och har visat sig hjälpa djuren i rätt riktning tvärs över vägen.

Området närmast vägen är täckt av sand. Tidigare fanns här så mycket smaskigt gräs att djuren ibland lockades att stanna kvar i stället för att snabbt kliva över vägen.

I dag finns aktiva viltvarningssystem i samma plan som trafiken på två vägar i Sverige – i Sjödiken i Svedala och i Haraldsmåla i Kalmar. Tidigare försök på andra platser lades ner då tekniken inte var tillräckligt utvecklad, men nu är fler passager på gång.

Tre olika varningssystem

Aktiv viltvarning: När djuret kommer tillräckligt nära aktiveras ett viltvarningssystem. Antingen varnas trafikanten för djuret (på vägar) eller så varnas djuret för trafiken (på järnvägar).

Passiv viltvarning: Här saknas viltkameror. I stället varnas trafikanter vid de tidpunkter då det brukar vara flest djur som passerar. Detta är ännu inte testat i Sverige.

Interaktiv viltvarning: Trafikanter varnar varandra, detta med hjälp av viltolycksdata, mobilappar, karttjänster och radiomeddelanden.

Vanligast att krocka med rådjur

Här kan du se hur många djur av olika arter som var inblandade i viltolyckor 2021.

RÅDJUR		50 373
VILDSVIN		5 359
ÄLG		5 351
DOVHJORT		3 386
REN*		1 947
KRONHJORT		417
UTTER		125
ÖRN		54
LO		24
BJÖRN		9
MUFFLONFÅR		8
JÄRV		6
VARG		5
ÖVRIGA DJUR		313

*Renen räknas som tamdjur men kollisioner ska ändå rapporteras till polisen.

Under 2022 ska Sveriges första järnvägsövergång med aktivt viltvarningssystem byggas. När ett tåg närmar sig kommer djuren att skrämmas bort från platsen. Planen är att använda sig av en mänsklig röst från en högtalare.

Forskarna experimenterar också med möjligheterna att helt stänga både väg- och järnvägspassagerna under exempelvis morgon och kväll då olycksrisken är som högst. Redan i dag finns det stängselöppningar längs Norra stambanan som periodvis stängs helt och hållet för att inte renarna ska beta längs järnvägen.